

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 10. juuni 2022
(OR. en)

10071/22

ESPACE 69
CFSP/PESC 756
CSDP/PSDC 351
TRANS 372

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 10. juuni 2022

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 9395/22

Teema: ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele
Nõukogu järeldused (vastu võetud 10. juunil 2022)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused teemal „ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele“, mille nõukogu võttis vastu 10. juunil 2022 toimunud 3877. istungil.

Eelnõu: nõukogu järeldused ELi lähenemisviisi kohta kosmoseliikluse korraldamise suhtes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- A. komisjoni 22. veebruari 2021. aasta teatist „Tegevuskava sünergia kohta tsiviil-, kaitse- ja kosmosetööstuse vahel“,¹ milles teatatakse uue juhtprojekti – ELi strateegia kosmoseliikluse korraldamiseks – väljatöötamisest;
- B. nõukogu 26. novembri 2021. aasta järeldusi „Kosmos kõigi jaoks“,² milles tunnistatakse kosmose olukorrast ülevaate saamise komponendi, kaasa arvatud kosmose jälgimise ja seire tähtsust olemasoleva kosmosetaristu kaitsmisel ning rõhutatakse vajadust jätkata arutelu kosmoseliikluse korraldamise arendamise üle ja võtta selleks meetmeid poliitilisel, õiguslikul ja tehnilisel tasandil;
- C. nõukogu 28.mai 2021. aasta järeldusi „Uus kosmosetööstus inimeste jaoks“,³ milles rõhutatakse, et tulevikus on oluline töötada välja kosmoseliikluse korraldamise Euroopa põhimõtted ja ülemaailmsed juhtstandardid, ning märgitakse võimalusi, mida pakuvad operatiivteenused kosmose olukorrast ülevaate saamise valdkonnas, ohutu, turvalise ja kestliku kosmosetegevuse toetamisel ning Euroopa kosmosetaristu kaitsmisel;

¹ COM(2021)70, 22. veebruar 2021.

² 14307/21.

³ 8956/21.

- D. nõukogu 11. novembri 2020. aasta järeldusi „Tegevussuunad seoses Euroopa panusega ülemaailmse kosmosemajanduse peamiste põhimõtete kehtestamisse“,⁴ milles rõhutatakse vajadust tõhusama Euroopa kooskõlastatud lähenemisviisi järele kosmoseliikluse korraldamisel (nii tehnilised kui ka operatiivsed aspektid), et kestlikul viisil kaitsta oma huve ning Euroopa era- ja avaliku sektori investeeringuid kosmosesse, ning peetakse tervitatavaks asjaolu, et Euroopa Liit uurib võimalust väljendada nõusolekut asjaomaste avakosmost käsitlevate ÜRO lepingute ja konventsioonide kohaste õiguste ja kohustustega;
- E. eesistujariigi 4. novembri 2021. aasta aruannet kosmoseliikluse korraldamise (STM) kohta,⁵ mis on versta-postiks nõukogu poolt heaks kiidetud tegevuskavas, milles rõhutatakse vajadust töötada välja ELi STMi lähenemisviis kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga,⁶ austades samal ajal liikmesriikide pädevust ja kavatsust jääda vastutavaks kosmoseliikluse korraldamise reeglite väljatöötamise, järelevalve ja täitmise tagamise eest;
1. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatist „ELi lähenemisviis kosmoseliikluse korraldamisele – ELi panus ülemaailmse probleemi lahendamiseks“; VÄLJENDAB HEAMEELT kõnealuses teatises esitatud kosmoseliikluse korraldamise töömääratluse üle ning TEEB ETTEPANEKU kasutada seda määratlust alusena ELi tasandil käimasolevale tööle ja rahvusvahelistesse aruteludesse antava ELi panuse ettevalmistamisele;
 2. TUNNISTAB, et kosmoseliikluse korraldamisega kaasnevad strateegilised, konkurentsivõime ja innovatsiooniga seotud probleemid, mida on võimalik paremini lahendada liikmesriikidevahelise tõhustatud dialoogi ja kooskõlastatud meetmetega, et jagada suutlikkust, teavet ja parimaid tavasid;

⁴ 12851/20.

⁵ 13407/21 + COR 1.

⁶ Eelkõige artikli 4 lõige 3 ja artikkel 189.

3. RÕHUTAB, et kosmose olukorrast ülevaate saamine on oluline element, et säilitada autonoomne juurdepääs avakosmosele ja selle kasutamine, ning et kosmose olukorrast ülevaate saamise operatiivse suutlikkuse arendamine ja suurendamine ühiste jõupingutuste abil loob tugeva aluse liidu ja selle liikmesriikide ülemaailmse positsiooni säilitamiseks kosmosejõudude seas;
4. PEAB TERVITATAVAKS kõigi asjaomaste ELi sidusrühmadega konsulteerimise mehhanismi, eesmärgiga koondada 2023. aasta alguseks ELi STMi lähenemisviisi tsiviil- ja kaitsealased nõuded, võttes arvesse lennunduse eripärasid, mille puhul tuleb tagada kooskõla lennuliikluse korraldamisega, ning TUNNISTAB vajadust tagada, et ELi STMi lähenemisviis on kooskõlas liidu ja liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsevaldkonna poliitikaga;

I. Meie suutlikkuse tugevdamine

5. RÕHUTAB, kui oluline on liidu autonoomia kosmoses esinevate, kosmosest tulenevate ja kosmose vastu suunatud riskide jälgimisel, leevendamisel ja kõrvaldamisel, et kaitsta nii liidu kui ka liikmesriikide ja ELi ettevõtete kosmosevarasid ning säilitada pikas perspektiivis Euroopa usaldusväärne ja autonoomne juurdepääs kosmosele ning avakosmose rahumeelne, ohutu, turvaline ja kestlik kasutamine;
6. RÕHUTAB, et liit ja selle liikmesriigid on riikliku arendustegevuse teel ning koos ELi kosmose jälgimise ja seire konsortsiumi ja tööstusega juba välja töötanud maailmatasemel operatiivse kosmose jälgimise ja seire suutlikkuse, mis pakub operatiivseid ja kvaliteetseid teenuseid, nagu kokkupõrke vältimine, naasmise analüüs ja fragmentatsiooni analüüs, millel ELi STMi lähenemisviis peaks põhinema;
7. TULETAB MEELDE, et ELi kosmose jälgimise ja seire konsortsium juba pakub kokkupõrke vältimise teenuseid rohkem kui 270 institutsioonilisele, kommerts- ja sõjalisele satelliidile, mida levitatakse madala geotsentrilise orbiidi, keskmise kõrgusega geotsentrilise orbiidi ja geostatsionaarse orbiidi kaudu, ning naasmisteenuseid, mille abil tegeletakse objektide kontrollimatust naasmisest tuleneva ohuga õhuruumile, maale ja merendusele, ning fragmentatsiooniga seotud teenuseid, sealhulgas hiljuti antud väärtuslik teave mitteaktiivse satelliidi tahtliku ja vastutustundetu hävitamise tõttu tekkinud fragmentatsiooni kohta, ning aitab seega juba kaasa ELi strateegilisele autonoomiale ning ELi ja liikmesriikide kosmosevarade kaitsele;

8. TOETAB kosmose olukorrast ülevaate saamise suutlikkuse edasiarendamist ning kosmose jälgimise ja seire, kosmoseilmastiku ja maalähedaste objektide valdkonna teenuste edasiarendamist, et saavutada suurem strateegiline autonoomia; ning SOOVITAB hinnata liidu tulevaste investeeringute vajadust;
9. SOOVITAB sel eesmärgil keskenduda tulevase ELi kosmose jälgimise ja seire partnerluse töös järgmisele:
 - a. sensorite võrgu täiustamine ja optimeerimine;
 - b. olemasolevate teenuste parandamine ja uute teenuste arendamine, näiteks kosmoseprügi vähendamise ja sellega seotud olukorra parandamise toetamine;
 - c. kosmose jälgimise ja seire andmete, sealhulgas äriandmete jagamise parandamine ja kiirendamine toimiva ELi kosmose jälgimise ja seire andmebaasi kaudu;
 - d. autonoomsema kosmose-tehisobjektide ELi kataloogi loomine ja haldamine;
10. TUNNISTAB ELi kosmoseprogrammi ameti tulevast rolli ELi kosmose jälgimise ja seire kontaktpunkti ülesannete täitmisel;
11. JULGUSTAB praeguseid ELi kosmose jälgimise ja seire konsortsiumi liikmeid ja teisi huvitatud liikmesriike looma kosmose jälgimise ja seire valdkonnas uue partnerluse, säilitades samal ajal juhtimise läbipaistvuse, tõhususe ja paindlikkuse; TOETAB uut kosmose jälgimise ja seire partnerlust, milles igal liikmel peavad olema kohandatud rollid ja kohustused, mis põhinevad lisaväärtusel ja mille puhul välditakse jõupingutuste tarbetut dubleerimist; TOETAB liikmesriikide täiendava suutlikkuse lisamist ELi kosmose jälgimisse ja seiresse, mis võiks parandada tulevase partnerluse pakutavaid teenuseid, ning TEEB ETTEPANEKU arutada tulevase partnerluse olemuse üle;

12. JULGUSTAB komisjoni tihedas koostöös liikmesriikidega looma tingimused kestlikuks, edukaks, innovatiivseks ja konkurentsivõimeliseks ELi tööstuse ja idufirmade ökosüsteemiks, et toetada ja täiendada ELi tulevase kosmose jälgimise ja seire partnerluse meetmeid; PEAB TERVITATAVAKS foorumi loomist ELi tööstuse ja idufirmadega, et tagada tehnoloogiline ja innovatsioonialane vastastikune täiendavus ja lahendused eesmärgiga edendada ELi konkurentsivõimet ja tugevdada kosmose jälgimise ja seire ökosüsteemi; ning INNUSTAB komisjoni viima koos ELi tööstuse ja idufirmadega läbi lisaväärtusteenuste põhjaliku turuhindamise;
13. JULGUSTAB tulevast ELi kosmose jälgimise ja seire partnerlust pärast konsulteerimist ELi tööstuse ja idufirmadega edendama andmete riigihankeid kooskõlas tõhustatud andmepoliitikaga, võimendama veelgi kaubanduslikku panust ja hõlbustama selliste kommertsteenuste osutamist, mis täiendavad avalikke operatiivteenuseid või tuginevad nende andmetele;
14. TOETAB teadus- ja innovatsioonimeetmeid kosmoseliikluse korraldamises; ning INNUSTAB komisjoni algatuse CASSINI raames kutsuma ellu konkreetseid meetmeid, mis tagavad ELi idufirmade piisava kapitaliseerituse, et nad saaksid täielikult ära kasutada oma innovatsioonipotentsiaali ja konkureerida ELi-väliste kiiresti kasvavate osalejatega;
15. VÄLJENDAB HEAMEELT koostöö üle Euroopa Kosmoseagentuuriga (ESA) kosmoseliikluse korraldamise valdkonnas oma tegevuse kaudu kosmoseilmastiku, maalähedaste objektide, kosmoseprügi vähendamise, sealhulgas olelusringi lõpu haldamise ja ökodisaini ning kosmosejäätmega seotud olukorra parandamise, näiteks orbiidil olevate teenuste valdkonnas, austades samal ajal liidu, selle liikmesriikide ja ESA vastavaid rolle ja kohustusi ning vältides jõupingutuste tarbetut dubleerimist;

II. Õigusaktide kooskõlastamise ja standardimise soodustamine

16. TUNNISTAB rolli, mida komisjon võiks mängida, hõlbustamaks liikmesriikide jõupingutuste kooskõlastamist kosmoseliikluse korraldamist käsitlevate õigusaktide osas ja standardimist, et edendada riikide seisukohtade lähendamist ELi STMi lähenemisviisi suhtes, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust, eelkõige liikmesriikide rolli kosmoseliikluse korraldamise reeglite väljatöötamisel, järelevalvel ja jõustamisel;
17. SOOVITAB kaaluda asjakohaste riiklike vahendite, näiteks suuniste, standardite, reeglite või õigusaktide vastuvõtmist, mida tuleb samm-sammult tugevdada; ning PEAB TERVITATAVAKS ettepanekut vahendite paketi kohta, mis võiks aidata kindlaks määrata võimalikud liikmesriikide poolt rakendatavad ühised meetmed;
18. VÄLJENDAB HEAMEELT ettepaneku üle luua ELi foorum, et tagada tõhus teabevahetus ja parem koordineerimine rahvusvaheliste standardite ja suuniste väljatöötamisel; TOONITAB, et see ELi foorum peab hõlmama liikmesriikide ja tööstuse asjaomaseid eksperte; JULGUSTAB riiklike eksperditeadmiste arendamist kõigis liikmesriikides ning PEAB TERVITATAVAKS kõige tõhusamate võimalike meetmete kindlaksmääramist, et stimuleerida kosmoseliikluse korraldamisega seotud rahvusvaheliste suuniste ja standardite rakendamist, püüdes samal ajal saavutada koostalitlusvõimet;
19. SOOVITAB tagada ühtse lähenemisviisi, mis põhineb hästi toimival siseturul, võttes samal ajal täielikult arvesse kosmoseliikluse korraldamist käsitlevate ELi õigusaktide väljatöötamisega kaasnevaid riske ja kasu ELi tööstuse konkurentsivõimele, ning mis on kooskõlas liidu ja selle liikmesriikide vastavate pädevustega; TULETAB sellega seoses MEELDE vajadust ülemaailmse vastastikkuse järele kohustuste väljatöötamisel, et vältida ELi tööstuse ja ELi idufirmade konkurentsivõime kahjustamist;

20. TOETAB esmajärjekorras kosmoseprügi vähendamise suuniste rakendamist, et piirata nii palju kui võimalik uue prügi teket kosmosesüsteemi kogu olelusringi jooksul, seades eesmärgiks jäätmevaba kosmosepoliitika; ning SOOVITAB välja töötada suunised, standardid või reeglid, et koordineerida manöövreid, mis on vajalikud eri operaatorite aktiivsete objektide vaheliste võimalike kokkupõrgete vältimiseks;

III. ELi nähtavuse suurendamine rahvusvahelisel areenil

21. SOOVITAB edendada rahvusvahelist koormuse jagamist, et tegeleda kosmoseliikluse korraldamise ülemaailmse väljakutsega piirkondlike panuste kaudu, nagu ELi STMi lähenemisviis, sealhulgas koostöö, koordineerimine ja teabevahetus andmete jagamise ja teenuste osutamise valdkonnas seoses kosmoseliikluse korraldamisega;
22. PEAB TERVITATAVAKS ÜRO kosmose rahumeelse kasutamise komitee (UNCOPUOS) ja selle allkomiteede tööd; KUTSUB liitu ja selle liikmesriike ÜLES kiirendama avakosmosetegevuse pikaajalise kestlikkuse 21 vabatahtliku suunise, UNCOPUOSi kosmoseprügi vähendamise suuniste ja agentuuridevahelise kosmoseprügi koordineerimise komitee kosmoseprügi vähendamise suuniste rakendamist ning jagama vabatahtlikkuse alusel oma kogemusi selles valdkonnas ning INNUSTAB eelkõige liikmesriike vahetama arvamusi Viinis pikaajalise kestlikkuse tööühmas käimasolevate läbirääkimiste üle;
23. TULETAB MEELDE, et esimese sammuna on vaja liikmesriikidevahelist esialgset kokkulepet, et ühiselt edendada kosmoseliikluse korraldamise alast ELi ühtset seisukohta laiemas Euroopa kontekstis ja rahvusvahelisel tasandil, võttes nõuetekohaselt arvesse liikmesriikide ja ELi tööstuse huve; SOOVITAB liikmesriikidel töötada välja ühised seisukohad, millest lähtudes komisjon ja kõrge esindaja saaksid toetada ELi STMi lähenemisviisi, tugevdada ELi häält võimalikes rahvusvahelistes aruteludes kosmoseliikluse korraldamise üle ning teha vajaduse korral koostööd peamiste partnerite ja kolmandate riikidega, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust;

24. JULGUSTAB ELi deklareerima, et ta kiidab heaks õigused ja kohustused, mis tulenevad asjakohastest ÜRO avakosmoselepingutest ja konventsioonidest, eelkõige päästealasest kokkuleppest, kosmoseobjektide tekitatud kahju eest rahvusvahelise vastutuse konventsioonist ja registreerimise konventsioonist, ning INNUSTAB komisjoni töötama välja vajalikud meetmed kõnealustes konventsioonides sätestatud kohustuste täitmiseks, eelkõige Galileo satelliitide registreerimiseks.
-